

SPODNJA SELNICA. Pri iskanju prehoda rimske poti proti Virunu prek Drave je bil pregledan tudi teren okrog mostu med Selnico in Rušami. Številne antične najdbe med Mariborom in Rušami namreč opozarjajo na naselitev tega predela in s tem tudi na prometno povezavo v obeh smereh. Prehod med Rušami in Falo zaradi strmih bregov selniške terase ni videti mogoč, zato se zdi, da imata sedanji most in njegov prednik, nekdanji brod že starejšo podlago. Na s. bregu Drave zavije sedanja cesta proti Selnici v sv. smeri, antična smer pa se nakazuje ravno narobe, proti SZ. Tu se je iz skromnega potočka ob vnožju grebenov Kozjaka prek selniškega polja do roba terase pri Dravi izoblikoval 40 m globok kanjon, ki zapira pot proti Z. Rimska cesta se je v tem primeru morala izogniti te ovire, zato se je bržkone povzpela na 80 m višjo teraso na z. strani kanjona, odkoder je imela nato pristo pot mimo antičnih ruševin pri Črešnjevcu ob Dravi (VS 11 za 1967 [1969] 88) in falske soteske, kjer je bila do gradnje elektrarne še vidna po kamnitih ploščah s kolotečinami (A. Serpp, *Blätter für Heimatkunde* 4, 1926, 11).

Prvotna obala Drave in teren okrog nekdanjega broda sta danes potopljena. Višje na pobočju z. od Krebsove domačije (Sp. Selnica št. 82) pelje v rob terase vkopan že opuščen kolovoz. Ta vzbuja pozornost zaradi treh antičnih značilnosti: premočrtnega vzpona, š. 5—8 m in zmernega enakomernega strmca pribl. 10%. V sedanji obliki je različno deformiran (sl. 86: 1—3) na travniku pred pričetkom gozda je sedanji kolovoz primaknjen k notranjemu robu odkopa, druga polovica pa je travišče, 4) v gozdu pod vrhom terase se sedanji kolovoz ob notranjem robu pričrta poglabljati, zunanji del odkopa pa je porasel z drevjem, in 5) tik pod vrhom terase je sedanji kolovoz že v 2.5 m gl. navznoter odklo-njenem useku, ob njem pa je viden ostanek starega roba. Po tem se je prvotna trasa vzpenjala do vrha terase in ga dosegla na mestu, ki sedaj zaradi udorov v globel Drave ni več ohranjen.

Povezava te trase z antičnimi najdbami pri Fali na danes pretežno kultivirani selniški terasi nima opaznih zunanjih sledov, vendar je nekaj razkopanih mest v bližnji selniški Dobravi, kjer naj bi bila po krajevnem izročilu nekoč stala »stara Selnica«. — S. P.

SP. GRUŠOVJE PRI SLOV. KONJICAH. V juliju 1972 smo kontrolno izkopavali rimske stavbe v Sp. Grušovju pri Slovenskih Konjicah (VS VII, 1957, 341). Delo sodi v okvir raziskovanja rimskih cest v Sloveniji. Izkopavali smo na parcelah 324,33 in 274 k. o. Sp. Grušovje. Preiskali smo skupno nad 1000 m² površine. Ugotovili smo, da so stavbe na obeh straneh rimske ceste in sicer vzdolž ceste nad 400 m daleč, od ceste v stran pa 30 do 100 m široko. Na vseh krajih, kjer smo kopali, smo zadeli približno na isti časovni horizont, konec 3. in 4. stoletja, kot je videti po še ne do kraja proučenih drobnih najdbah, keramiki, novcih in steklu. Ugotovili smo precej plitvo ležeče in zato dosti slabo ohranjene sledove lesene arhitekture, obsežne stavbe z velikim dvoriščem in masivnimi zidovi iz lomljenca pa hkrati tudi z lesenimi predalčnimi stenami, druge pa temelje prostorsko bolj razčlenjene stavbe s hipokavstom in s prodniki tlakovanimi hodniki. Nikjer ni bilo mogoče ugotoviti po več gradbenih faz. Vse bi pričalo, da so bile stavbe v Sp. Grušovju zgrajene po enotnem konceptu in da je njihova namembnost v zvezi s cesto Celeia—Poetovio ozir. Flavia Solva. Ostanke smo po končanem izkopavanju zasuili, nekaj više ležečega kamenja pa po tem ko smo ga dokumentiralj odstranili, ker so tako želeli lastniki njiv. — I. M. C.

SPODNJE MESTINJE. Na arheološki teren v tem kraju je opozoril že Lorger (F. Lorger, *Jahrbuch für Altertumskunde* 3, 1909, 115 b ss), ki omenja tu fragmente antične keramike, opeko in kose obdelanega kamenja. Posebej je poudaril tudi pripovedke o »potopljenem mestu« in »potopljeni cerkvi«, ki so med domačini še zelo žive. Prostor je nekoliko sv. od vasi na obširni ravnici, ki je na s. strani omejena s potokom Mestinjščico, proti jugu pa se teren nekoliko dviguje in sega do bližnjih gozdov (sl. 87).

Pri ogledu tega prostora sem našel na zelo veliki površini fragmente rimske keramike in koščke opek na njivah, ki so last Popoviča, Petaverja, Jeranka in Andrejška s parc. št.: 234, 238, 238, 279/1, 279/2, 282, 280, 281, 286, 284 285, 283, 277/3, 277/1, 278, 241, 242, 244, 243, 236, k. o. Pristava. Od Popoviča sem tudi izvedel, kako je njegova mati pravila, da je na v. delu tega terena »potopljena cerkev«, Petaver pa je »potopljeno cer-

kev« lociral na nasprotni z. konec, tja, kjer je danes močan izvir vode. L. Andrenšek mi je dal novec, ki ga je našel pri oranju svoje njive, parc. št. 274 k. o. Pristava. Novec je zelo slabo ohranjen, A. Jeločnik pa ga postavlja v čas prve tetrarhije.

Že po navedenih skromnih podatkih lahko ugotovimo približen obseg arheološkega terena, ki ga že Lorger ceni na več 1000 m² in kjer je bil verjetno neki večji rimski naselbinski kompleks. — S. C.

STARI GRAD NAD PODBOČJEM. Glej Starejša železna doba!

STARI TRG. Zavod je izdal odločbo o kulturnem spomeniku in prepovedi gradnje na parc. št. 218 in 219, last Klančar Antona, Stari trg 48, oz. Strle Stanislava, Stari trg 49, kjer leže ostanki utrjene antične vile. — M. S.

STRANSKA VAS. Dne 4. septembra 1971 je bil Dolenjski muzej obveščen, da so pri hiši Franca Novaka iz Stranske vasi 40 a pri Novem mestu, naleteli pri kopanju temeljev za verando hiše na rimski grob obložen s kamnitimi plo-

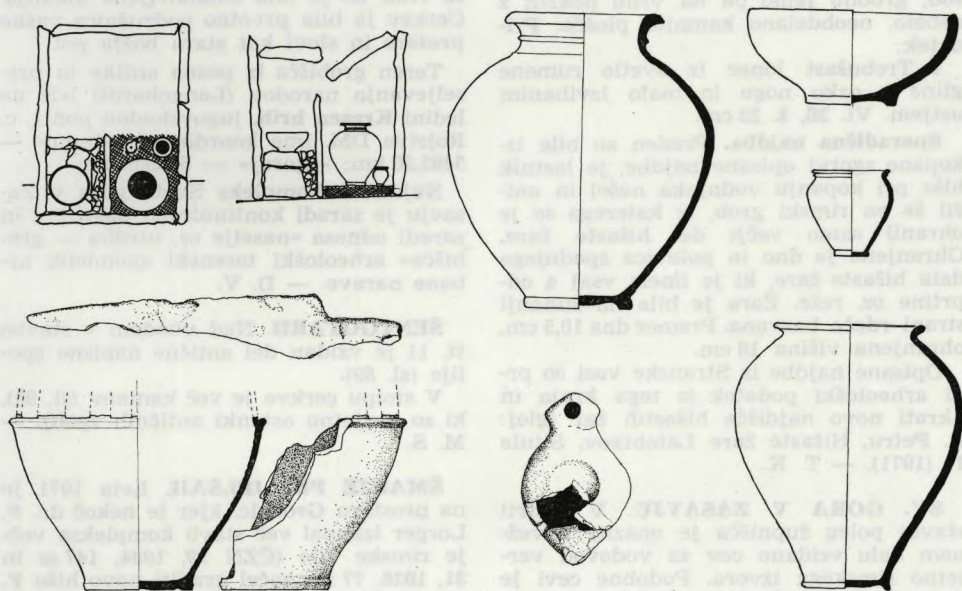

Fig. 87 Sp. Mestinje. View of the probable site (foto S. Ciglencečki)

Fig. 87 Sp. Mestinje. View of the probable side of a Roman settlement (Photo: S. Ciglencečki)

ščami. S takojšnjo intervencijo na terenu smo rešili najdbe in ugotovili naslednje:

Grob 1 z žganim pokopom je bil pravokotne oblike, obložen z neobdelanimi kamnitimi ploščami, debelimi do 5 cm in pokrit s tremi, do 8 cm debelimi ploščami. Del groba je bil s 37 cm dolgo ploščo predeljen na dva dela. Velikost groba 97 × 73 cm, višina groba 80 cm, vrh

Sl. 88 Stranska vas, predmeti iz grobov
Fig. 88 Stranska vas. Grave-goods